

türk tabipleri birliđi

mesleki sağlık ve gúvenlik dergisi

Ankara OSTİM'de PATLAMA

En az 30 işçi enkaz altında

PATLAYAN İŞ CİNAYETLERİ

Maden deđil ihmal göçtü

4 günde ikinci facia: 1 işçi öldü 9'u toprak altında 506

“Son üç haftada üst üste gelen infilak ve göçük haberleriyle kaçak doldurulmuş LPG tüpünden farksız yuvalanmış 'gecekondu kapitalizmiyle' yüz yüze geldik. Şark kurnazlığıyla takviye edilip 'yerleştirilen' ilkel sermaye birikimi bir kalkınma modeli olup, yurdun dört bir yanını çürük ağlarıyla sarmıştı. 3 Şubat'tan bugüne değin pimi çekilmiş bomba misali patlayan işyerlerinde hayatını kaybeden 40 işçi ve 100'ü aşkın kalıcı hasarla yaralananlar da yılın bu çeyrekteki 'büyüme hızına' dahil miydiler?” (Akşam, 22 Şubat 2011).

Gazeteci Yazar Nihal Kemaloğlu'nun yukarıdaki satırları, son 1 ayda yaşadıklarımızı özetliyor. Ostim ve İvedik Organize Sanayi Bölgelerinde yaşanan patlamalar ve ardından Afşin Elbistan Termik Santrali'nde meydana gelen iş cinayeti... Patlamalar bir hafta boyunca gece gündüz tartışıldı, akabinde tartışmalar, bir sonraki patlamaya, göçüğe ya da başka bir iş cinayetine kadar askıya alındı...

İşçi cesetlerinin üzerine basarak büyüme iktisat politikası olarak benimsemiş bir ülkede yeni bir facianın yaşanması sürpriz olmayacak. Maden kazalarını “kader” ve “mesleğin cilvesi” olarak yorumlayan Başbakan'ın yönettiği, Tuzla tersanelerine ilişkin “Provokasyona gelmeyin, sektörü öldürmeyin” diyebilen Sanayi Bakanı'na ve yüksek gerilim hatlarında elektrik direklerinin tepesinde çalışan işçilere “Gerekirse 16 saat çalışın” diye salık veren Enerji Bakanı'na sahip bir ülkede, artık tekil ya da kitlesel iş cinayetleri kimseyi şaşırtmıyor.

1978 yılında yapılan 1. Ulusal İşçi Sağlığı Kongresi Sonuç Bildirgesi'nde şöyle denilmişti: “İşçi sağlığı sorunu bir alın yazısı, dikkatsizlik, ihmalkârlık sorunu değildir. Sorun emperyalizme bağımlı az gelişmiş kapitalist bir ülkenin genel sağlık sorunları, üretim teknolojisi, malların sağlığa uygunluk koşulları, işçinin çalışma koşulları, yaşama koşulları ve sosyal güvenlik, gelir bölümü, işsizlik, eğitim, kadın işçiler, çırak ve genç işçilerin sorunları ile iç içe ele alınması gereken çok yönlü bir sorundur”.

Aradan 33 yıl geçti ancak bu tespitin güncelliği her geçen gün daha da artıyor. Neo-

liberalizm ile hemhâl olmuş ülkemizde, mızrak artık çuvala sığmıyor. Küresel kapitalizmin taşeronluğu ile el ele ilerleyen neo-liberal dönüşümün en somut sonuçları işçi sağlığı ve iş güvenliği alanında kendini gösteriyor. “Söz konusu sermaye birikimiye gerisi teferruatır” anlayışında vücut bulan politikalar, çalışanları katlediyor, sakat bırakıyor, hasta ediyor... Öyle bir noktaya geldik ki işçi sağlığı ve iş güvenliğinin bizatihi kendisi piyasa mekanizmalarına eklemlemeye çalışılıyor.

Teknik olarak “gaz sıkışması” ya da “göçük” olarak tanımlanan bir iş kazasında sosyal olarak sıkışan “piyasanın gerekleri ile insan yaşamı” olurken, piyasanın gerekleri işçilerin üzerine göçüyor...

Ostim'de çalışan bir işçi, patlamanın ardından civardaki işyerlerindeki tüm işçilerin patlamanın olduğu işyerine akın ettiğini, Ostim'de ilk defa bu kadar çok işçinin bir araya toplandığını anlatıyor ve ekliyor: “Eğer patlamalardan önce bir araya gelseydik, işçiler olarak birlikte hareket etseydik belki de bu patlamalar olmazdı”.

Bu sözün üzerine daha ne söylenebilir ki?

Yine de yıllardır dilimizden düşürmediğimiz somut bir öneriyi yineleyelim. Türkiye'de “işçi sağlığı ve iş güvenliği” konusunda emek ve meslek örgütleri ile bilim insanlarının bir araya geleceği ve birlikte hareket edeceği bir yapıya ihtiyaç var. İlk defa 1968 yılında dile getirilen “İşçi Sağlığı Enstitüsü” önerisi, alanın kamusal yaklaşımla düzenlenmesini savunan TTB ve TMMOB gibi aktörlerin bay pas edilmek istendiğini bir dönemde, daha acil ve yakıcı ihtiyaç olarak önümüzde duruyor.

Elbette İşçi Sağlığı Enstitüsü'nün oluşturulması tek başına sorunu çözmeyecek. Ama en azından alanın tüm aktörlerini “sağlıklı emek” felsefesi etrafında buluşturarak, bir çıkış noktası yakalanmasının önünü açacak.

Emekten yana olan güçler bir araya gelmezse/gelemezse, birlikte hareket ve birlikte mücadele etmezse/edemezse, buluşacağımız yerler taziye odaları olmaya devam edecek...

MSG Yayın Kurulu